

INDEX KULTURNOSTI: DVĚ TŘETINY ČECHŮ OMEZUJÍ VÝDAJE ZA KULTURU KVŮLI INFLACI A CENÁM ENERGIÍ

Růst cen energií a rekordní inflace ohrožují i českou kulturu. Kinům, divadlům i dalším institucím rostou výdaje a nutí je zdražovat. Dvě třetiny lidí navíc kvůli špatné ekonomické situaci omezují svoje útraty za kulturu. Vyplyvá to z průzkumu Index Kulturnosti, který zveřejnila česká Kancelář Kreativní Evropa. Oproti průzkumu z března tohoto roku je proto nárůst návštěvnosti jen minimální. V té době přitom začalo rozvolňování po období pandemie, kdy byly kulturní instituce zavřené nebo v omezeném provozu. Přesto si ale více než polovina lidí myslí, že umění si v době krize zaslouží podporu.

Energetická a ekonomická krize je pro kulturní instituce obzvláště závažná kvůli tomu, že se ještě nestačily vzpamatovat ze dvou let omezeného nebo úplně zastaveného provozu kvůli lockdownu způsobenému koronavirem.

Češi šetří v kinech i na festivalech

Svoje výdaje za kulturu omezily od začátku roku dvě třetiny lidí. Přes 40 % Čechů proto utrácí za kulturu méně než 250 korun měsíčně. Průměrně dávají Češi za veškeré kulturní aktivity pouze 430 korun měsíčně.

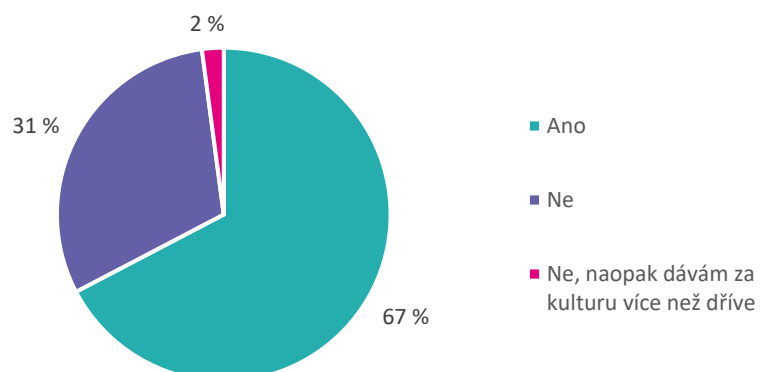
Nejvíce Čechů šetří v multikinech, řada lidí omezuje i rozpočty na objížďení hradů a zámků nebo hudebních festivalů. Naopak zájem o četbu klesl pouze u jedné desetiny Čechů a přes polovinu lidí čte každý týden.

„Nejčastěji Češi na kultuře šetří kvůli rostoucím cenám energií a vysoké inflaci. Dalším ohrožením kulturního provozu je fakt, že si lidé odvykli na kulturu chodit a tento trend stále trvá. Některé pak odrazují rostoucí ceny vstupného a lístků. K těm jsou přitom instituce nucené právě současnou nepříznivou finanční situací,“ vysvětluje Magdalena Müllerová, vedoucí Kanceláře Kreativní Evropa Kultura.

Se zdražováním kultury se za poslední rok setkalo 74 % Čechů. Inflace a rostoucí ceny energií totiž ovlivňují i kina nebo koncertní sály s vysoce energeticky náročným vybavením. Nakladatelství zase v průběhu léta řešila problémy s nedostatkem a zdražováním papíru kvůli válce na Ukrajině. Provozní náklady ale rostou ve všech odvětvích včetně festivalů.

Češi dávají
na kulturu
v průměru 430
korun měsíčně

Omezili jste v tomto roce svoje výdaje za kulturu?

„V rámci rozpočtu letošního ročníku Letní filmové školy Uherské Hradiště jsme museli řešit rostoucí náklady v oblasti energií, mezd i pronájmů, zvedly se rovněž ceny takřka všech služeb, bez kterých se filmový festival takového rozsahu neobejde. Dále rostoucí inflace i další vlna zdražování v současné době se s největší pravděpodobností odrazí na ceně akreditací v příštím roce,“ říká ředitelka festivalu Radana Korená.

„Našemu divadlu v letošním roce stoupají náklady na elektrickou energii až dvojnásobně. V příštím roce očekáváme pětinasobný růst nákladů na teplo. Současně rostou i další náklady nutné pro chod divadla. Proti tomuto jde pokles zájmu návštěvnosti, kdy lidé zvažují, zda a jak často na kulturu chodit. V tomto roce máme návštěvnost cca na 65 % v porovnání s léty před pandemií a očekáváme další pokles v začátku příštího roku,“ doplňuje ekonomický ředitel Divadla pod Palmovkou Radovan Markl.

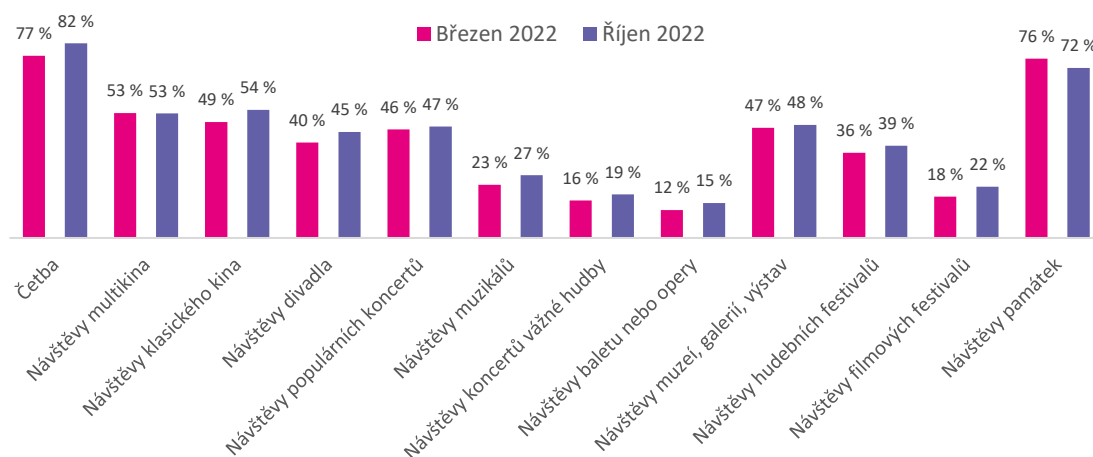
Návrat do sálů se po pandemii nekonal

Většina kulturních institucí doufala, že se návštěvnost po skončení pandemie vrátí přinejmenším na původní hodnoty. Protože však už na jaře začala na lidi dopadat ekonomická krize, návštěvnost stoupla jen minimálně.

„Třeba lidí, kteří alespoň jednou za rok zajdou na koncert populární hudby, do multikina nebo galerie, je stejně jako v březnu, kdy jsme průzkum dělali poprvé. A to přitom bylo za poslední dva roky nespočet koncertů zrušených, výstav odložených, a dalo by se očekávat, že si to lidé budou chtít vynahradiť,“ upozorňuje Vladimíra Chytilová, vedoucí Kanceláře Kreativní Evropa MEDIA.

74 % Čechů se za poslední rok osobně setkalo se zdražováním kultury

Věnujete se některé z těchto aktivit alespoň jednou za rok?

I proto je k tomu, aby česká kultura obtížné období přečkala, zcela zásadní finanční podpora. Grantový program Evropské komise na podporu kulturních a kreativních odvětví Kreativní Evropa rozdělil v roce 2021 rekordní částku přes 5,5 milionu eur (téměř 140 milionů Kč) mezi české projekty. Pro období 2021-2027 pak Evropská komise navýšila rozpočet programu o 65 % na 2,44 miliardy eur (přes 59 miliard Kč).

„Skoro 55 procent lidí se domnívá, že kulturu je důležité podporovat i během ekonomické krize. Naopak jenom jeden z deseti si myslí, že by si na sebe kultura měla vydělat sama a není třeba ji podporovat. Z toho je jasně patrné, že Čechům na umění záleží. Věříme, že i díky jejich podpoře kultura přečká těžkou ekonomickou situaci,“ uzavírá Müllerová.

Průzkum proběhl v termínu od 20. 10. do 25. 10. 2022. Sběr dat byl realizován prostřednictvím aplikace Instant Research agentury Ipsos na vzorku 1024 respondentů ve věku 18-65 let.

KONTAKTY

Mediační servis: Martin Hajný, T: 777 988 841, E: martin.hajny@knktr.cz

Kancelář Kreativní Evropa: www.kreativnievropa.cz

Magdalena Müllerová, Kreativní Evropa Kultura, E: kultura@kreativnievropa.cz

Vladimíra Chytilová, Kreativní Evropa MEDIA, E: media@kreativnievropa.cz

KREATIVNÍ EVROPA

Kreativní Evropa je program Evropské komise na podporu kulturních a kreativních odvětví. Cílem programu je vytvořit jednotný rámec pro financování projektů v oblasti scénických umění, výtvarného umění, nakladatelství a literatury, filmu, televize, hudby, mezioborového umění, kulturního dědictví a videoher, maximálně využít synergii mezi různými sektory a zvýšit tak účinnost poskytované podpory. Informace o programu Kreativní Evropa pro období 2021–2027 najdete [zde](#).